

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
ARHEOLOŠKOG MUZEJA NARONA ZA 2024. GODINU

ARHEOLOŠKI MUZEJ NARONA

Naronski trg 6, 20352 Vid

Tel. 00385 (0)20 687 149; Fax. 00385 (0)20 691 595; GSM: 00385 (0)92 1589355

e-mail: amnarona@gmail.com; info@a-m-narona.hr

web-site: www.a-m-narona.hr

Godišnje izvješće o radu Arheološkog muzeja Naron (dalje: AMN) sastavljeno je na temelju izvješća muzejskih djelatnika: ravnatelja Tonija Glučine (T. G.), više kustosice Konstante Bukovac (K. B.), kustosice Sande Viskiće (S. V.), konzervatora-restauratora Ivana Gnječa (I. G.), muzejskog tehničara Ivice Bukovca (I. B.), tajnika ustanove Maje Bebić (M. B.), više stručne referentice (za poslove prodaje i marketinga) Ane Taslak Prusac (A. T. P.), voditeljice računovodstva Mladenke Cvitković (M. C.), kustosice-pripravnice na pedagoškim poslovima Glorije (Herceg) Ivanković (G. I.) i kustosa-pripravnika Ivana Žužula (I. Ž.).

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

1.2. Terensko istraživanje

- Baćina
 - Tijekom listopada djelatnici AMN vršili su nadzor i istraživanje prilikom izvođenja zemljanih radova s vanjske strane crkve sv. Jurja u Baćini, k. č. 1, k. o. Baćina. U sondi uz istočni zid su evidentirani ostaci arhitekture i dva groba tipa grobne te pokretni nalazi (metal, keramika). Tijekom radova pri ručnom iskupu unutar crkve evidentirani su ostaci podloge recentnog popločenja i ostaci ranijeg popločenja. (T. G., K. B., I. B.)
- Šarić Struga
 - U lipnju su djelatnici AMN obišli lokaciju crkve Velike Gospe na Obličevcu s grupom stećaka te stare župne kuće i kapele sv. Paškala Kod Kule u Plini, prilikom izmještanja stećaka na novu lokaciju Kod Kule. (T. G., I. G.)
- Vid

- Tijekom kolovoza i rujna djelatnici AMN vrše arheološki nadzor tijekom strojnih radova bagerom na zapuštenim oranicama u predjelu Na onoj strani, k. č. 1978/2, 1978/3, 1978/4 i 1981/2, k. o. Vid. Pri radovima nisu evidentirani arheološki nalazi. (T. G., K. B., I. B.)
- Tijekom prosinca djelatnici AMN su pokosili raslinje na Popove bare, k. č. 124, a nakon toga je djelatnik tvrtke Gearh iz Maribora, doc. dr. Branko Mušič, izvršio geofizičko snimanje dijela k.č. 124 te dijela k. č. 118/1 i 114/3. (T. G., K. B., I. B.)
- Desne
 - Prilikom strojnog čišćenja kanala zapadno od crkve sv. Jurja u Desnama u izvađenoj zemlji su pronađeni ulomci grube rimske keramike koju je gospodin Mate Maleta prikupio, obavijestio muzej i predao nalaze. U svibnju je s gospodinom Matom Maletom iz Banje obišla lokacija. (T. G.)

1.3. Darovanje

- 29. siječnja dr. sc. Ivan Alduk predao je AMN kameni ulomak s lokaliteta Borovci. (T. G.)

Tijekom srpnja 2024. g. viša kustosica Konstanta Bukovac je izradila tri prijedloga za stjecanje darovane građe. Nakon što je prijedloge usvojilo Povjerenstvo za stjecanje građe AMN sklopljeni su ugovori o darovanju.

- 18. srpnja je sklopljen aneks ugovora o darovanju s gospodinom Markicom Vuicom i *Udrugom za promicanje zaštite prirodne i kulturne baštine Neretve Baštinik*. Ovim su aneksom muzeju ustupljeno 168 ulomaka keramičkih posuda, 5 kućnog lijepa, 2 kamena predmeta i ulomak željeznog predmeta. Prikupljeni su tijekom terenskog rada na prostoru naselja Staševica, na lokalitetima Crnoća, Gradci, put, Gradci, selu Krševu, u zaleđu Čeveljuše, na brdu Stražnica u Špilji pod gomilama. (T. G., K. B.)
- 16. studenog je sklopljen ugovor o darovanju s Župnim uredom u Vidu. Ovim su ugovorom muzeju ustupljena 4 kamena predmeta prikupljena u Vidu. (T. G.)
- U prosincu je sklopljen ugovor o darovanju s gospodinom Matom Maletom. Predmeti su prikupljeni nakon čišćenja kanala zapadno od crkve sv. Jurja u Desnama, a radi se o 38 ulomka krovne konstrukcije (tegule i imbreksi), 9 ulomaka posuda, 18 ulomaka keramike neodređive namjene, komadu morta i ključu. (T. G., K. B.)

- U prosincu je sklopljen ugovor o darovanju s gospođom Albinom Bjeliš. Predmeti su prikupljeni u Vidu, a radi se o 10 ulomaka amfora, 4 ulomka građevnih elementa i zatvaraču amfore. (T. G., K. B.)

1.7. Ostalo

- U lipnju je od gospodina Tome Ramića Lauda preuzet kasnoantički stupić s profilacijom pronađen tijekom arheoloških istraživanja 1999. godine, koji se nalazio u župnoj crkvi, ali je s vremenom iznesen iz crkve. Gospodin Ramić ga je sačuvao od otuđenja i predao AMN. (T. G., I. B.)

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- Redovito očitavanje uređaja za praćenje mikroklimatskih uvjeta u prostorima AMN i čuvaonice AMN, objedinjavanje podataka prikupljenih u razdoblju 2023. – 2024. godine sa 14 uređaja. Promijenjene su baterije na uređajima, a podaci su statistički obrađeni. Praćenje mjerenja s dodatna tri mjerna mjesta - digitalni mjerači temperature i vlažnosti zraka. (I. G.)
- Tijekom godine redovno su održavani svi muzejski prostori, okoliš muzeja s lapidarijem te su redovito održavani i čišćeni arheološki lokaliteti Gradske zidine, Sv. Vid, Erešove bare i k. č. 164. (I. B.)
- Redovno su održavani, nadgledani i popravljani svi muzejski sustavi i instalacije u stalnom postavu i ostalim muzejskim prostorima te je, u skladu s mogućnostima prostora, održavana razina vlažnosti. Osim redovnih servisa obavljani su prema potrebi i popravci. (I. B.)

2.2. Konzervacija

- Konzervatorsko-restauratorski zahvati na studijskom materijalu (željezo, bakrene legure, olovo, kost, keramika, staklo/staklena pasta) Sveukupno 292 predmeta i ulomka (237 metal, 43 keramika, 3 staklo/staklena pasta, 9 kost). - Čišćenje tehnikama oprašivanja kistovima i finim četkicama, skalpelom i mikro pjeskarenjem.
-Lijepljenje ulomaka cijanoakrilatnim ljepilom, ljepilom za drvo i dvokomponentnom epoksidnom smolom.
- Stabilizacija metalnih predmeta inhibitorima korozije.
- Zaštita predmeta korištenjem Paraloida B72, Cosmoloida H80 i Parawaxa.
- Fotodokumentacija 444 fotografije. (I. G.)

- Uzimanje otisaka sa fragmenta vijenca na kamenom spomeniku koji se nalazi ispred čuvaonice AMN. (F. B., I. G.)
- U veljači su nakon konzervacije preuzeti uzorci tekstila od restauratorice Ive Čukman (T. G.)
- U travnju, srpnju i kolovozu predmeti iz muzejski zbirke su predani restauratorici majstorici Iki Prpi Stojanac. Radi se o predmetima izrađenim od keramike (526). Konzervacija 352 predmeta predanih u travnju je izvršena u srpnju, a preostala 174 u rujnu. (K. B., I. B.)
- U veljači su provedeni konzervatorsko-restauratorski radovi na sanaciji dijela sjevernog bedema antičke Narone, k. č. 438/100, k. o. Vid. Radovima je bio obuhvaćen najugroženiji dio ovog poteza bedema. Izvođač radova je tvrtka Fides Art d. o. o. iz Koteza. (K. B., I. B.)
- U listopadu je u obrtu za konzervaciju i restauraciju Ars Metallum u Zadru izvršena konzervacija 66 željeznih nalaza predanih prethodne godine (T. G., K. B.)

2.4. Ostalo

- Tijekom godine su oprane ukupno 124 vrećice s nalazima s lokaliteta u Vidu i Baćini. (K. B.)
- Tijekom veljače 2024. g. uzorci koji nisu bili iskorišteni za radiokarbonsku analizu su nam vraćeni iz laboratorija 14CHRONO Centre u Belfastu. (K. B.)
- Čišćenje predmeta i fragmenata od kamena (oko 100 komada). (F. B.)
- Sanacija gljivica na kamenu unutar muzejskog prostora. (F. B.)
- Uzimanje i obrada otisaka sa kamenih spomenika koji se nalaze ispred čuvaonice AMN za potrebe diplomskog rada (3 komada). (F. B.)
- Sudjelovanje u noći muzeja s prezentiranjem antičkih zanata (klesarstvo). (F. B.)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- U računalnu bazu M++, Antička zbirka, upisana su 4 metalna i 23 keramička predmeta te 1 ulomak oslikane žbuke (inv. oz. 8662–8665, 8667–8690) . (T. G., K. B., S. V.)
- U računalni program M++, Knjiga ulaska, izvršene su ispravke inventarne oznake i dopune u upisima 46 predmeta, ULZ-1132/2023–ULZ-1177/2023. (K. B.)
- U računalni program M++, Knjiga ulaska, upisano je 138 predmeta, ULZ-1178/2024–ULZ-1316/2024. (K. B.)

3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Osim osnovnih podataka za inventarizaciju redovito su u bazu M++ upisivani podaci o predmetima za katalog muzejskih predmeta. (T. G., K. B.)

3.3. Fototeka

- Fototeka je nadopunjena fotografijama nastalim tijekom ovogodišnjih istraživanja te pri ostalim aktivnostima muzeja, a mmedia onima nastalim pri obradi građe. (T. G., K. B., A. T. P., I. B.)

3.5. Videoteka

- Fond videoteke je nadopunjen video projekcijom uz izložbu *Južne zidine Narone – arheološka istraživanja 2019. – 2021.* Autor je Marin Veraja. (T. G.)

3.6. Hemeroteka

- Pretragom tiskovina i mrežnih stranica pronađeno je ukupno 23 članka i priloga o djelatnostima AMN. (S. V.)

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- Fond dokumentacijskih crteža je dopunjen nacrtima nastalim na ovogodišnjim lokalitetima, a koje su izradile tvrtke Arheoplan d. o. o. iz Konavala i Arheorad j. d. o. o. iz Splita. (K. B.)
- Nacrtano 20 komada amfora (M 1:4), 16 komada keramike (M 1:2), 18 komada lucerni (M 1:2), 17 poklopaca (M 1:2), 15 predmeta metala (od kojih 8 u M 1:1, 6 u M 2:3, a 1 u M 1:2), 16 komada stakla (M 1:2), 9 gema (M 2:1), 3 utega (M 1:2), 3 kamena (M 1:2), 5 komada novca (M 1:1), 1 mramor (M 1:2) i 2 freske (M 1:2). (S. V.)

3.9. Ostalo

- Tijekom godine izvršen je pregled svih darovanih i kupljenih predmeta u 2021., 2022., 2023. godini te su izdvojeni predmeti za konzervaciju. (K. B.)
- Tijekom godine izvršena je inventarizacija dijela darovane građe iz prethodnih godina. Predmeti darovani tijekom 2024. godine su prebačeni u Studijsku arheološku zbirku.

Za materijal koji je prijašnjih godina prikupljen pri istraživanjima zatražena je od Hrvatskog muzejskog vijeća i Hrvatskog vijeća za kulturna dobra da odobri trajnu pohranu. (K. B.)

- U računalni program S++, Konzervatorsko restauratorski postupci, prepisano je 6 konzervatorskih kartona nastalih pri konzervatorsko-restauratorskim zahvatima na materijalu s lokaliteta Trasa vodovoda u Vidu (KON-398–KON-420). Raniji upisi su dopunjeni. (K. B.)
- Podaci u OREG-u su ažurirani. (K. B.)
- Za sve provedene istražne radove tijekom ove godine izrađena su izvješća koja su dostavljena investitorima. (T. G., K. B.)
- U računalni program S++, Izložbe, upisano je 5 događanja (IZL-64–IZL-68). (S. V.)
- U računalni program S++, Pedagoška djelatnost, upisana su 3 događanja (PED-45–PED-47). (S. V.)
- U računalni program S++, Posebna događanja, upisana su 2 događanja (DOG-78–DOG-79). (S. V.)
- U računalni program S++, Izdavačka djelatnost, upisano je 15 jedinica (IZD-286–IZD-300). (S. V.)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava (*razmjena, dar, kupnja, muzejska izdanja*)

- Tijekom godine za potrebe priručne muzejske knjižnice prikupljene su ukupno 294 tiskanih publikacija (51 naslov međuknjižničnom razmjenom, 198 naslova darovanjem, 24 naslova kupnjom i 21 vlastito muzejsko izdanje). (K. B.)

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

- Nove publikacije su evidentirane u Excel tablici Katalog knjiga. (K. B.)

4.4. Služba i usluge za korisnike

- Građa knjižnice, osim djelatnicima AMN, bila je na upit dostupna i drugim korisnicima na uvid ili za posudbu. (T. G., K. B.)

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

- U lipnju je pred Hrvatskim muzejskim vijećem u Ministarstvu kulture i medija predstavljena *Idejna muzeološka koncepcija stalnog postava u novoj muzejskoj zgradi Arheološkog muzeja Narona – Lapidarij*, a odobrena 5. srpnja. (T. G.)

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Muzejski predmeti su obrađivani u računalnom programu M++ te su osim osnovnih identifikacijskih upisani i drugi podaci vezani uz stručno-znanstvenu obradu nalaza. (T. G., K. B.)
- Za potrebe izložbe *Južne zidine Narone. Arheološka istraživanja 2019. – 2021.* izvršena je inventarizacija 211 predmeta. Staklene predmete je obradila kustosica Ines Petković. (T. G., K. B., S. V.)

6.5. Posudbe i davanje na uvid

- U ožujku su Hrvoju Ercegu za potrebe doktorskog istraživanja dostavljene fotografije lokaliteta Vodovod. (T. G.)
- U ožujku su Ani Tutavac dostavljene fotografije stalnog postava AMN. (A. T. P.)
- U srpnju je Fabrizio Paolucci dostavljena fotografija kipa Oktavije Minor (inv. oz. 3151) za potrebe objave u stručnoj publikaciji (T. G.)
- U srpnju je Romeu Ibriševiću odobreno snimanje muzeja za potrebe putopisa za časopis Auto klub. (T. G.)
- U srpnju je Agnieszka Makłowicz odobreno snimanje muzeja za potrebe snimanja dokumentarnog filma Roberta Makłowicz *Neretwa żywicielka*. (T. G.)
- U kolovozu je Marini Musulin odobreno snimanje muzeja za potrebe dokumentarnog filma o Neretvi. (T. G.)
- U kolovozu su Kseniji Gašpar dostavljene fotografije muzeja i muzejske građe za potrebe objave na web stranici i u brošurama agencije Zentium Travel. (A. T. P.)
- U rujnu su Ivani Despotović dostavljene fotografije za potrebe pisanja diplomskog rada. (A. T. P.)
- U rujnu je Luciji Rodin za potrebe rada za Jadranske susrete studenata u Puli na temu Narone i migracija u doba Rimljana dostavljena fotografija natpisa CIL 3 1820=8423 (inv. oz. 2908). (T. G.)

- U rujnu je Elisabetta Maria Galletti dopuštena objava fotografije kameje Livije (inv. oz. 2087) u knjizi *Ostentación y lujo desde la época antigua a la moderna: piedras duras, gemas y vidrios*, ed. by Miguel Cisneros Cunchillos. (T. G.)
- U prosincu je Ivanu Šiljegu iz Metkovića odobreno fotografiranje u muzeju za potrebe vjenčanja. (T. G.)

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima (sa izlaganjem, bez izlaganja)

- Sudjelovanje sa izlaganjem *Narona – u potrazi za rimskih okusima* na Znanstvenom skupu *Vrata Jadrana kroz stoljeća – arheologija južnog Jadrana*, u organizaciji Hrvatskog arheološkog društva. (T. G.)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u okviru muzejske djelatnosti)

- Glorija Ivanković, Muzeji su važni. Arheološki muzej Naron. Vid. 2023. (deplijan).
- Toni Glučina, Arheološki muzej Naron / Naron Archaeological Museum, *Ni sasvim ista, ni sasvim drugačija hommage izložbi Ispričaj ću ti priču / Not quite the same, not quite different an homage to the exhibition Let me tell you a story*, Ur. Timka Alihodžić, Katalozi i monografije 45. Arheološki muzej Zadar, Zadar, 2024., 41–44.
- Toni Glučina, Petnaest godina Arheološkog muzeja Naron, *Prvih 600 godina Metkovića 1422. – 2022. I. dio. Zbornik radova sa stručnog–znanstvenog skupa “Metković 600”*, Ur. Smiljan Gluščević, Grad Metković, Metković, 2024., 39–60.
- Tijekom godine izrađena su i predana za objavu u *Hrvatskom arheološkom godišnjaku* preliminarne izvješća o izvršenim arheološkim radovima tijekom 2021. godine. (T. G., K. B.)
- Sanda Viskiće. *Licem u lice / Face to face*, Sanda Viskiće (ur.). Arheološki muzej Naron. Vid. 2024. (publikacija uz izložbu).

6.8. Stručno usavršavanje (tečajevi, seminari, studijska putovanja, specijalizacija, stručni ispiti)

- 22. siječnja sudjelovanje na webinaru *Primjer sastavljanja financijskih izvještaja za 2023. godinu u sustavu proračuna* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)
- 7. - 8. veljače sudjelovanje na webinaru *Sastavljanje izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2023. godinu* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)

- 19. veljače sudjelovanje na webinaru *Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog računovodstva za 2023.* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)
- 14. ožujka sudjelovanje na radionici *Novi EOJN RH - korak po korak po novom EOJN-u* u Zagrebu. (M. B., A. T. P.)
- 9. svibnja sudjelovanje na radionici *Izazovi stručne obrade u povijesnim zbirkama* u organizaciji Muzeja grada Splita. (T. G., S. V.)
- 13. svibnja sudjelovanje na webinaru *Dugotrajna nefinancijska imovina* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)
- Polaganje stručnog ispita (14. svibnja) za stjecanje stručnog zvanja konzervator-restaurator u prostorijama HRZ-a u Zagrebu. (I. G.)
- 19. lipnja sudjelovanje na webinaru *Polugodišnje aktualnosti za proračune* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)
- 28. kolovoza sudjelovanje na webinaru *Primjena novog pravilnika o proračunskom računovodstvu* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)
- Sudjelovanje na susretu sekcije konzervatora-restauratora HMD-a u NP Krka od 12. do 13.9.2024. (I. G.)
- 26. rujna sudjelovanje na webinaru *Planiranje u sustavu proračuna za razdoblje 2025. - 2027.* u organizaciji TEB poslovno savjetovanje d. o. o. (M. C.)
- 6. - 8. studenog sudjelovanje na stručnom usavršavanju *Mala škola proračunskog računovodstva* u Zagrebu u organizaciji tvrtke PINO konzalting d. o. o. (M. C.)
- Edukacija u polju konzervacije-restauracije na materijalima od keramike i stakla u Međunarodnom centru za podvodnu arheologiju u Zadru pod mentorstvom Zdenke Vrgoč i Martine Ćurković Madiraca. Edukacija u polju izrade suvenira u Arheološkom muzeju Zadar pod mentorstvom Frane Šunića. Edukacije su trajale od 11. studenog do 6. prosinca 2024. (I. G.)
- 10. prosinca sudjelovala na webinaru *Utvrdjivanje rezultata* u organizaciji tvrtke PINO konzalting d. o. o. (M. C.)
- 29. listopada sudjelovanje na okruglom stolu *Arheološki crtež pokretnih nalaza - tradicija i budućnost* u Zagrebu (preko Zoom-a). (S. V.)

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Urednički poslovi na publikaciji uz izložbu: Sanda Viskić. *Licem u lice / Face to face*, Sanda Viskić (ur.). Arheološki muzej Narona. Vid. 2024. (S. V.)

- Urednički poslovi na katalogu izložbe: ***Južne zidine Narone – Arheološka istraživanja 2019. – 2021.***, Konstanta Bukovac (ur.). Arheološki muzej Naron. Vid. 2024. (K. B.)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Član Hrvatskog arheološkog društva (T. G., K. B.)
- Član Hrvatskog muzejskog društva (T. G.)
- Član ICOM-a (T. G.)

6.12. Informatički poslovi muzeja (*kreiranje i održavanje web stranica, on-line baza podataka, digitalizacija građe i sl.*)

- Nastavljena je suradnja s tvrtkom Link2 vezano uz održavanje programa M++, S++ i K++. (K. B., T. G.)
- Nastavljena suradnja s tvrtkom Nitor media iz Zagreba radi održavanja i redizajna web stranice. (A. T. P.)

6.13. Ostalo

- Osmišljavanje i organizacija programa za događanje *Noć muzeja 2024.* u skladu s temom. (K. B., S. V., G. I.)
- Osmišljavanje i organizacija programa za događanje 29. Edukativne muzejske akcije (EMA), tema Muzeji i STEAM?! pod nazivom STEAM ARCHAEOLOGY. (T. G.)
- Osmišljavanje i organizacija programa za događanje *Europski dani arheologije.* (K. B., S. V.)
- Muzejski tehničar je sudjelovao u postavljanju izložbi i potrebne opreme za sve ovogodišnje radionice i događanja. (I. B.)
- Sudjelovanje u ožujku na radionici u organizaciji TZ Grada Metkovića održana Edukacija turističkih djelatnika s područja TZG Metkovića u svrhu podizanja konkurentnosti i turističke ponude u Galeriji Gradskog kulturnog središta u Metkoviću. (A. T. P.)
- Športsko ronilačko ekološki klub Delta 5 iz Metkovića u suradnji s Turističkom zajednicom grada Metkovića i Arheološkim muzejom Naron proveo je 1. Ekološku akciju čišćenja rijeke Norin u Vidu. Akcija je sufinancirana sredstvima TZ Dubrovačko-neretvanske županije u sklopu programa *Za More.* (T. G.)

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložbe organizirane u AMN

Naziv izložbe: ***Dugiš - otok u rijeci vremena***

Organizator: AMN, Arheološki muzej u Splitu, Umjetnička akademija u Splitu

-Mjesto održavanja i prostor: AMN

-Vrijeme trajanja: 21. ožujka – 20. svibnja 2024.

-Autor(i) stručne koncepcije: Damir Kliškić, Miona Miliša

-Autor(i) likovnog postava: Mladen Čulić, Damir Kliškić, Miona Miliša

-Opseg (broj eksponata): 6 panoa, 129 predmeta, 1 maketa, 1 videoprojekcija

-Web adresa (*ukoliko je izložba predstavljena na Internetu*)

-Vrsta: arheološka, tematska, tuzemna, pokretna

-Tema (*kratak opis*): Sondažna istraživanja ovog značajnog lokaliteta provedena su od 1955. do 1956. od strane Arheološkog muzeja u Splitu, otkrivajući nevjerojatne artefakte koji datiraju od srednjeg brončanog doba pa sve do antičkog perioda. Radi se o jedinom do sada istraživanom sojeničkom naselju u čitavoj Dalmaciji. Izložba je predstavila kontinuitet življenja na ovom području kroz vremenska razdoblja te obuhvatila metalne, keramičke, koštane i kamene predmete koji oslikavaju život i kulturu toga razdoblja. Ova izložba ima ključnu ulogu u edukaciji javnosti o fenomenu pretpovijesnih naselja, posebno sojeničkih naselja, čiji su detalji često nedovoljno poznati. Kroz predstavljene eksponate, posjetitelji su imali priliku produbiti svoje znanje o životu i kulturi drevnih zajednica, otvarajući prozor u prošlost i osvjetljavajući važnost ovog segmenta arheološke baštine. Izložba je donijela i posebno iznenađenje - prvi muzeološki prikaz keramičkog materijala sa sojeničkog naselja u Bijelom Viru kod Metkovića. Kopije predmeta izradili su talentirani studenti Odsjeka za konzervaciju-restauraciju Umjetničke akademije u Splitu. Nadalje, predstavljeni su rezultati FT-IR analize, provedene na uzorcima keramike iz Dugiša, koje je izvršio izv. prof. dr. sc. Ivica Ljubenkov s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu. Otvorenje ove fascinantne izložbe podržano je financijskim sredstvima Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Arheološkog muzeja Narona i Grada Metkovića. Izložba je bila otvorena do 20. svibnja 2024. i popraćena promotivnim deplijanom na hrvatskom jeziku.

-Korisnici (*kome je izložba namijenjena*): sve kategorije posjetitelja

- Koordinacija: Toni Glučina

Naziv izložbe: ***Arheološko blago Cetine.***

Organizator: AMN, Muzej triljskog kraja i Muzej Cetinske krajine – Sinj

-Mjesto održavanja i prostor: AMN, Naronski trg 6

-Vrijeme trajanja: 6. lipnja – 9. rujna 2023.

-Autor(i) stručne koncepcije: Sanja Budić Leto i Daria Domazet

-Autor(i) likovnog postava: Sanja Budić Leto i Daria Domazet

-Opseg (broj eksponata): 7 panoa, 52 predmeta, video projekcija, 1 hologram

-Web adresa (*ukoliko je izložba predstavljena na Internetu*)

-Vrsta: arheološka, tuzemna, pokretna

-Tema (*kratak opis*): Gostovanje izložbe Arheološko blago Cetine, autorica Sanje Budić Leto i Darije Domazet, zajedničke izložbe Muzeja triljskog kraja i Muzeja Cetinske krajine – Sinj. Cilj izložbe je javnosti prezentirati nalaze koji proizlaze iz korita rijeke, a čuvaju se u fundusima muzeja u Trilju, Sinju i Splitu. Navedeni pokretni nalazi samo su dio 'blaga' jer pravo bogatstvo leži u spoznajama i saznanjima o stanovnicima Cetinske krajine u kasnom brončanom i ranom željeznom dobu – Delmatima. Izložba je podijeljena u nekoliko tema koje čine cjelinu te govore o načinu života prapovijesnih zajednica, delmatskom ratniku i sukobima s Rimom, njihovim vjerovanjima i običajima te bitnim geostrateškim odrednicama. Eksponati su popraćeni suvremenim vizualnim pomagalicama i fotorealističnim vizualizacijama koje je za potrebe izložbe izradila tvrtka Simpert iz Slavenskog Broda, temeljem rezultata podvodnih arheoloških istraživanja koja su navedeni muzeji proveli u suradnji s Međunarodnim centrom za podvodnu arheologiju u Zadru.

-Korisnici (*kome je izložba namijenjena*): sve kategorije posjetitelja

- Koordinacija: Konstanta Bukovac

- Tehnički postav: Ivica Bukovac

Naziv izložbe: ***Licem u lice / Face to face***

Organizator: AMN

- Mjesto održavanja i prostor: AMN, Naronski trg 6

- Vrijeme trajanja: 23. svibnja – 3. lipnja 2024.

- Autor stručne koncepcije: Sanda Viskić

- Autor likovnog postava: Sanda Viskić

- Opseg: 10 plakata, 4 panoa

- Web adresa (*ukoliko je izložba predstavljena na Internetu*)

- Vrsta: edukativna, arheološka, pokretna

- Tema: Izložba *Licem u lice / Face to face* osmišljena je s namjerom da približi muzejske predmete posjetiteljima Arheološkog muzeja Narona. Izabrano je deset muzejskih predmeta koji su postavljeni u rukama deset pojedinaca iz raznih sfera rimskog društva koji su te predmete često koristili te za njih bili usko vezani (vojnik s kockicama za igru, krčmar s amforom, matrona s ogledalom...). Prikazi su stvoreni pomoću umjetne inteligencije (AI). Kratkim tekstom se opisuje položaj svakog od izabranih predstavnika rimskog društva i predmet koji drže u ruci. Plakati se nalaze na lako pomičnim postoljima i mogu se postaviti uz vitrine u kojima se nalaze spomenuti predmeti. Četiri panoa s prikazima izrađenim pomoću umjetne inteligencije (AI) prikazuju bogati interijer rimske kuće, tržnicu, staklarsku radionicu i kazalište, a postavljena su na zidove iznad plakata kako bi doprinijeli atmosferi i pružili kontekst likovima i njihovoj priči. Izložbu je pratila knjižica sa svim ilustracijama i tekstom, te popisom najvažnije literature.

- Korisnici: (*kome je izložba namijenjena*): prvenstveno djeca i mladi, a zatim i sve ostale kategorije posjetitelja

- Tehnički postav: Sanda Viskiće, Glorija Ivanković, Ivan Gnječ, Ivica Bukovac

Naziv izložbe: ***Južne zidine Narone – arheološka istraživanja 2019. – 2021. / Narona's Southern Walls – Archaeological excavations between 2019 and 2021.***

Organizatori: AMN

-Mjesto održavanja i prostor: AMN, Naronski trg 6

-Vrijeme trajanja: 19. listopada – 19. prosinca 2024. (produljenje do 31. siječnja 2025.)

-Autor(i) stručne koncepcije: Toni Glučina

-Autor(i) likovnog postava: Toni Glučina

-Opseg (broj eksponata): 4 panoa, 73 predmeta, video projekcija

-Web adresa (*ukoliko je izložba predstavljena na Internetu*)

-Vrsta: arheološka, tuzemna, pokretna, tematska

-Tema (kratak opis): Ovom dvojezičnom izložbom predstavljaju se rezultati arheoloških iskopavanja na lokalitetu Popove bare u Vidu. Posjetitelji su imali priliku vidjeti brojne pokretne arheološke nalaze, uključujući građevinske elemente, slikanu žbuku i kamene dekoracije. Prikazani predmeti, među kojima se nalaze keramički, stakleni, metalni, koštani, kameni i jantarni artefakti, svjedoče o visokom životnom standardu stanovnika Narone. Također su izloženi ostaci prehrane, koji dodatno oslikavaju svakodnevni život i kulturu stanovništva ovog drevnog grada. Izložba pruža jedinstveni uvid u povijesnu važnost Narone, prikazujući način života njezinih stanovnika prije nego što su njihovi tragovi ostali zauvijek

sačuvani u slojevima gradskih zidina. Izložba je popraćena deplijanom i dvojezičnim katalogom.

- Korisnici (kome je izložba namijenjena): sve kategorije posjetitelja
- Tehnički postav: Ivica Bukovac

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

(Pod izdavačkom djelatnošću smatraju se samo publikacije čiji je izdavač ili suizdavač muzej)

10.1. Tiskovine

- Katalozi i publikacije uz izložbe
 - Viskiće, Sanda. *Licem u lice / Face to face*. Arheološki muzej Naroni. 2024. (publikacija uz izložbu); format: 21 x 14,7 cm, naklada: 100 primjeraka.
 - Viskiće, Sanda; Ivanković, Glorija. *Rimljani – edukativna knjižica uz izložbu Licem u lice*. Arheološki muzej Naroni. 2024.; format: 21 x 15 cm, naklada: 100 primjeraka
- Plakati
 - Plakat izložbe *Dugiš – otok u rijeci vremena*; format: B1, naklada: 15 primjeraka.
 - Plakat *Licem u lice / Face to face*; format: B1, naklada: 10 primjeraka.
 - Plakat gostujuće izložbe *Mitološki blizanci u Naroni / Mythological Twins in Naroni*, format: B1, naklada: 5 primjeraka.
 - Plakat izložbe *Arheološko blago Cetine*; format: B1, naklada: 10 primjeraka.
 - Plakat izložbe *Arheološko blago Cetine*; format: B2, naklada: 10 primjeraka.
 - Plakat izložbe *Južne zidine Narone – arheološka istraživanja 2019. – 2021.*; format: B1, naklada: 15 primjeraka.
- Promotivni letci i deplijani
 - Promotivni deplijan događanja Noć muzej: Glorija Ivanković. *Noć muzeja 2024.: Muzeji i nova publika*. Vid. 2024.; format: 45 x 15 cm (preklopni), naklada: 100 primjeraka.
 - Promotivni deplijan izložbe *Dugiš – otok u rijeci vremena*, Vid. 2024.; format: 26 x 39 cm (preklopni), naklada: 300 primjeraka.
 - Promotivni deplijan izložbe *Arheološko blago Cetine*, Vid. 2024.; format: A4/3 (preklopni), naklada: 200 primjeraka.
 - Promotivni letak manifestacije *Rimska noć u Naroni – 2024.*; format: A5, naklada: 50 primjeraka.

- Promotivni deplijan izložbe *Južne zidine Narone – arheološka istraživanja 2019. – 2021.*, Arheološki muzej Naroni. Vid. 2024.; format 45 x 15 cm (preklopni), naklada: 100 primjeraka.
- Pozivnice
 - Pozivnica izložbe Dugiš – otok u rijeci vremena, format: 17 x 11 cm, naklada: 15 primjeraka.
 - Pozivnica izložbe *Licem u lice / Face to face*, format: 15 x 15 cm, naklada: 15 primjeraka.
 - Pozivnica gostujuće izložbe *Mitološki blizanci u Naroni / Mythological Twins in Naroni*, format: 15 x 15 cm, naklada: 5 primjeraka.
 - Pozivnica izložbe *Južne zidine Narone – arheološka istraživanja 2019. – 2021.*, format 15 x 15 cm, naklada: 15 primjeraka.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva (*vodstva za građanstvo, vodstva za škole, specijalna vodstva*)

- Tijekom godine održano je ukupno 240 vodstva po stalnom postavu. Od toga 163 za grupe učenika i studenata, 77 za grupe odraslih i umirovljenika.
- Toni Glučina je održao ukupno 30 vodstava (27 na hrvatskom i 3 na engleskom jeziku), od toga 17 vodstva za djecu i 13 vodstva za odrasle.
- Konstanta Bukovac je održala ukupno 92 vodstva (83 na hrvatskom jeziku i 9 na engleskom jeziku), od toga 59 vodstava za učenike i studente i 33 za odrasle.
- Sanda Viskić je održala ukupno 83 vodstava (66 na hrvatskom jeziku, 17 na engleskom jeziku), od toga 54 za učenike i studente i 29 za odrasle. Osim toga, povodom Noći muzeja održala je specijalizirano vodstvo *Odnos prema starijima u starom Rimu*, a povodom Valentinova održala je specijalizirano vodstvo *Carske ljubavi*.
- Glorija Ivanković je održala ukupno 35 vodstava (na hrvatskom jeziku), od toga 33 vodstva za učenike i studente i 2 vodstva za odrasle.

11.2. Predavanja

- 26. srpnja u okviru programa događanja *Rimska noć u Naroni* je dr. sc. Ivana Ožanić Roguljić s Instituta za arheologiju održala predavanje na temu *Ples u rimsko doba*. (T. G.)

11.3. Radionice i igraonice

- U siječnju tijekom događanja *Noć muzeja* održane su dvije radionice *Zlatovez u slici*, jedna prilagođena djeci, a druga odraslima. (G. I.)
- 9. veljače održana je radionica *Rimski mozaik* za učenike 4. razreda (učiteljica Marijana Curić) iz OŠ Stjepana Radića u Metkoviću. (K. B.)
- 14. veljače održana je radionica *Clay and wine!* Riječ je o radionici modeliranja gline za odrasle uz čašicu vina i razne slastice. (G. I., A. T. P., S. V.)
- 22. travnja održana je radionica *Rimske igre* u OŠ don Mihovila Pavlinovića, područne škole u Vidu. U školskoj učionici odradio se teorijski dio radionice, te izrada lutaka i mačeva. (G. I.)
- 25. travnja održan je nastavak radionice *Rimske igre* u OŠ don Mihovila Pavlinovića, područne škole u Vidu. Tog se dana u dvorištu škole odigrao praktični dio s raznim igrama. (G. I.)
- Povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja AMN je sudjelovao u nacionalnoj Edukativnoj muzejskoj akciji (EMA) s temom Muzeji i STEAM. Programom STEAM ARCHAEOLOGY Arheološki muzej Naronu u suradnji s Tinker Labs Metković je omogućio polaznicima radionica uvid u suvremeni pristup arheologiji. Radionice su održane na temu geologije, arhitekture i anatomije. Metode arheološkog iskopavanja su samo jedan segment dobivanja informacija o životu u prošlosti. Rad na arheološkoj građi uključuje i brojne analize i druge postupke koji omogućavaju dobivanje dodatnih informacija o starosti, načinu korištenja predmeta i sl. Suvremena arheologija se sve više oslanja na znanja iz S(cience) T(echnology) E(ngineering) A(rt) M(athematics) područja. Organizirane su tri radionice, od kojih su dvije održale u prostorijama Gradske knjižnice u Metkoviću i jedna na Međunarodni dan muzeja (18. svibnja) u Arheološkom muzeju Naronu u Vidu. Sve tri radionice prošli su učenici 4. razreda osnovne škole Stjepana Radića iz Metkovića s učiteljicom Marijanom Curić. (T. G.)
- 1. lipnja održana je radionica *Rimljani* u sklopu otvorenja izložbe *Licem u lice*. (G. I., S. V.)
- U srpnju u okviru programa događanja *Rimska noć u Naroni* su održane radionice za djecu pod nazivom *Zvezdano nebo* i *Spoji točkice zodijske*! (G. I., S. V., K. B., M. C.)

11.4. Ostalo

- U siječnju je za potrebe događanja *Noć muzeja* pripremljena poster prezentaciju *Jeste li znali da se ove godine navršava 10 godina od proglašenja Arheološke zone i kulturno-povijesne cjeline Naroni - Vid kod metkovića (Z-6193)?* Za zainteresirane posjetitelje tijekom *Noći muzeja* održane su tri kratke prezentaciju. (K. B.)
- U veljači je u sklopu programa za Valentinovo održano specijalizirano vodstvo na temu *Rimsko carstvo u doba Svetog Valentina*. (K. B.)
- U lipnju smo sudjelovali u događanju *Europski dani arheologije* i tom prilikom sam su održana četiri stručna vodstva, od toga su dva bila specijalizirana s temom *Arheološka istraživanja u Vidu*. (K. B.)
- Tijekom srpnja je organizirana s učiteljicom Marijanom Curić pričaonica mitova za djecu koja je održana na događanju *Rimska noć u Naroni*. (K. B.)
- U srpnju je održan nastup članova udruge Dioklecijanova legija iz Splita u okviru programa događanja *Rimska noć u Naroni*. (A. T. P.)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

- 12. siječnja – Hrvatska turistička zajednica – članak o akciji Upoznaj svoju zemlju
- 14. siječnja – Zajednica društva turističkih vodiča – članak o akciji Upoznaj svoju zemlju
- 21. siječnja – Ajme portal – članak o posjeti AMN u sklopu Noći Muzeja
- 27. siječnja – Ploče online – članak o posjeti AMN u sklopu Noći Muzeja
- 28. siječnja – Portal Metković News – članak o posjeti Prirodoslovnog muzeja Metković i AMN u sklopu Noći muzeja
- 28. siječnja – Neum Online – članak o posjeti AMN u sklopu Noći muzeja
- 29. siječnja – Osnovna škola „Meje” Split – članak o posjetu AMN
- 4. veljače – Jasnie Pantstvo (PL) – članak o posjetu AMN
- 9. veljače – Dubrovački hr – članak o radionicama i programu povodom Valentinova u AMN
- 7. veljače – Top Destinacije hr – članak u kojem se AMN navodi kao atrakcija neretvanskog kraja
- 7. veljače – villafilipovic.com – članak u kojem je AMN predložen kao jedna od destinacija za posjet prilikom boravka u kraju

15. veljače – Budanko travel – spominjanje AMN u ekskurziji na Biokovo i Dolinu Neretve

1. ožujka – Culturenet.hr - članak o izložbi *Dugiš, otok u rijeci vremena* u AMN

19. ožujka – Metković hr – članak u kojem se spominje posjet učenika; iz inozemstva u sklopu mobilnosti

21. 3. – Metkovicnet.com - izjava povodom gostovanja izložbe *Dugiš – otok u rijeci vremena*. (T. G.)

10. travnja – Franjevci-st.com – članak u kojem se opisuje AMN te posjet istome

21. travnja – Villa-Opuzen.com – članak u kojem je AMN predložen kao jedna od destinacija za posjet prilikom boravka u kraju

2. svibnja – Hrvatska liječnička komora – članak Rimska medicina

11. svibnja – Europski dani arheologije – objava programa AMN

14. svibnja – Muzejski dokumentacijski centar – članak o izložbi *Dugiš, otok u rijeci vremena* u AMN

18. svibnja – Metković News – članak o obilježavanju Europskih dana Arheologije u AMN

21. svibnja – Slobodna Dalmacija – članak o izložbi *Licem u lice* AMN

5. lipnja – Metković NET – članak o izložbi *Licem u lice* AMN

11. lipnja – Arheologija.hr., culturenet.hr, - članak o izložbi *Arheološko blago Cetine* u AMN

12. lipnja – Dubrovački hr – članak o obilježavanju programa Europski dani arheologije

15. lipnja – Editacms – na stranicu dodaje kratki opis AMN

16. lipnja – Metković news – članak o obilježavanju Europskih dana Arheologije u AMN

17. lipnja – Crno jaje, članak u kojem je AMN spomenut kao dio paketa putovanja koje sami članak oglašava

27. lipnja – članak u kojem se AMN spominje kao dio tematike – „Kako brendirati ponudu Doline Neretve”

30. lipnja – Metković.hr – članak u kojem se AMN spominje kao jedan od organizatora akcije čišćenja korita rijeke Norin u Vidu

10. srpnja – Dubrovniknet – članak Razglednica iz Metkovića

15. srpnja – Museums. Hr – članak o AMN

18. srpnja – Rogotin hr – Najava programa manifestacije *Rimska noć u Naroni*

- 19. srpnja – Metković NET – Najava programa manifestacije *Rimska noć u Naroni*
- 25. srpnja – Dubrovniknet - Najava programa manifestacije *Rimska noć u Naroni*
- 25. srpnja – Metković hr - Najava programa manifestacije *Rimska noć u Naroni*
- 26. srpnja – Like Metković – Najava programa manifestacije *Rimska noć u Naroni*
- 2024 – Hrčak – pdf dokument u kojem se AMN spominje kao jedna od baštinskih ustanova koja je doprinijela znanosti
- 8. kolovoza – Arheologija.hr – članak u kojemu se opisuje AMN, navodeći kao osnovnu činjenicu da je to jedini muzej u Hrvatskoj i ovom dijelu Europe koji je izgrađen na arheološkom lokalitetu
- 20. kolovoza – Fashion hr – AMN u članku *Matin vodič po dolini Neretve*
- 5. rujna – Trusty.hr - spominjanje AMN u članku Muzejske čuvaonice - kabineti čuda
- 8. rujna – Južni.hr - Članak o darovanju zemljišta
- 14. rujna – Rogotin hr – najava otvorenja izložbe *Južne zidine Narone*
- 19. rujna – Metković News – članak o otvorenju izložbe *Južne zidine Narone*
- 11. listopada – Hrvatsko arheološko društvo – spominjanje AMN kao sudionika skupa Vrata Jadrana kroz stoljeća
- 7. studenog – Hrvatsko-njemačko društvo Split – spominjanje AMN u članku o posjetu Muzeju i dolini Neretve

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Svjesni važnosti prisutnosti u medijima vezano za muzejsku djelatnost u odnosu između muzejskog djelovanja i krajnjeg korisnika, uz sve aktivnosti koje prate događanja u muzeju, osobito izložbe, manifestacije i druga događanja u organizaciji muzeja šalju se obavijesti i dogovaraju nastupi za medije i to od tiskanih do elektronskih te putem interneta, web stranica i društvenih mreža. Za svako muzejsko događanje šalju se priopćenja, obavijesti, elektronske pozivnice, a u svrhu predstavljanja muzejskih događanja održana su sljedeća gostovanja:

- 26. siječnja – gostovanje povodom Noći muzeja 2022. na Radio Delta, Metković i Radio Ploče. (T. G.)
- 25. siječnja - gostovanje na Radio Ploče povodom događanja *Noć muzeja*. (T. G.)
- 25. siječnja - gostovanje na Radio Delta, Metković povodom događanja *Noć muzeja*. (T. G.)
- 5. srpnja – izjava za dokumentarni film koji snima BiH televizija. (K. B.)

25. srpnja – snimanje za potrebe dokumentarnog filma *Oči sokolove: Let nad deltom Neretve*. (K. B.)

25. srpnja - gostovanje povodom događanja *Rimska noć u Naroni* na Radio Delta, Metković (T. G.)

12. lipnja – izjava o događanju *Europski dani arheologije* za Radio Dubrovnik. (K. B.)

28. srpnja – Radio Delta, gostovanje s ravnateljicom TZ Grada Metkovića Magdalenom Medar Ujdur povodom organiziranja *Rimske noći u Naroni*. (T. G.)

11. kolovoza – gostovanje na HR2, radio emisija *Sunčani sat*. (T. G.)

4. listopada – snimanje za potrebe dokumentarnog filma o Neretvi. (K. B.)

13. 12. - Radio Dubrovnik, gostovanje u radio emisiji *Županijski đir*, emitirano iz Metkovića (T. G.)

12.5. Koncerti i priredbe

- Glazbeno scenski nastup KUD-a Metković povodom obilježavanja *Noći muzeja* (A. T. P)
- Glazbeno scenski nastup udruge *Mad sun rises by Vodorige* na manifestaciji *Rimska noć u Naroni*. (A. T. P.)
- Glazbeno scenski nastup *Afroditin ples* u izvedbi Mirele Milat na manifestaciji *Rimska noć u Naroni*. (A.T. P)

12.6. Djelatnost klubova i udruga

- Tijekom godine odobreno je Hrvatskom starinarskom športsko kulturnom društvu *Narona* iz Vida korištenje prostora muzejskih terasa povodom organiziranja Raštikijade u siječnju, postavljanja ukrasa povodom uskršnjih blagdana u ožujku te postavljanje ukrasa i održavanja *Adventa u Vidu* u prosincu. (T. G.)

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

- Oglašavanje za 2024. godinu provodilo se na web stranicama kao i na društvenim mrežama Arheološkog muzeja Narona te na svim dostupnim kanalima oglašavanja. Arheološki muzej Narona aktivno radi na promociji svojih sadržaja i aktivnosti putem različitih marketinških kanala, kako bi omogućio javnosti da se informira o događanjima i novostima. Zainteresirana publika obavještava se putem tiskanim

materijala kao što su plakati, pozivnice tiskane i elektronske, letci koji se distribuiraju na strateškim lokacijama, te elektronskim putem – redovito šaljući newslettere i obavijesti putem e-maila. Osim toga, aktivnosti muzeja redovito su i temeljito predstavljene u lokalnim i nacionalnim medijima, čime se osigurava velika vidljivost događanja među širokom publikom.

- Društvene mreže igraju ključnu ulogu u marketinškim aktivnostima muzeja, a Arheološki muzej Naroni ih koristi kako bi približio svoj rad posjetiteljima svih uzrasta. Na Instagramu, Facebooku i drugim platformama redovito se objavljuju najave novih izložbi, radionica i događanja, kao i zanimljivosti vezane uz arheološka istraživanja i povijest Narone. Kroz ove platforme, publika ima priliku pratiti muzejske aktivnosti u stvarnom vremenu, sudjelovati u interaktivnim kampanjama te postavljati pitanja i komentirati sadržaje. Posebno se izdvaja promocija života u rimskoj Naroni, koja je pokrenuta putem društvenih mreža. Jedna od uspješnih kampanja bila je *Mala rimska škola* na Instagramu, koja je na zabavan i edukativan način približila djeci i odraslima svakodnevni život Rimljana, od odjeće i hrane do obrazovanja i zabave. Ova kampanja uključivala je edukativne sadržaje, igre i kreativne izazove koji su angažirali publiku i motivirali ih na daljnje istraživanje povijesti.
- Poslovi vezani za turističke agencije - odgovori na individualne upite turističkih agencija koje dovode posjetitelje u Arheološki muzej Naroni a vezano za cijene ulaznica, usluge stručnih vodstava po postavu kao i vanjskim lokalitetima. Dostava informacija o radnom vremenu za 2024. godinu, tražena pojašnjenja vezano za iznose cijena, dostavljanje najava posjeta putem vouchera, načine i uvjete poslovanja i slično od strane turističkih agencija.
- Muzejski suveniri predstavljeni su putem društvenih mreža, čime se promoviraju originalni proizvodi koji imaju povijesnu vrijednost, a istovremeno su i suveniri koje posjetitelji mogu ponijeti kući kao podsjetnik na svoj posjet muzeju.

Ove marketinške aktivnosti Arheološkog muzeja Naroni ne samo da privlače posjetitelje, nego i aktivno uključuju zajednicu u očuvanje i promicanje kulturne baštine, stvarajući snažnu povezanost između muzeja, posjetitelja i same povijesti Narone. (A. T. P., G. I.)

- Izrada i predstavljanje novih suvenira (držač za torbe, stakleni vrč, grafitne olovke s rimskim brojevima, naljepnice za knjige s rimskim portretima, bookmark. Promotivni letak na osam jezika distribuiran je turističkim agencijama, hotelima, uredima TZ

Metković, TIC-a, privatnim iznajmljivačima i drugim lokacijama gdje se razmjenjuju letci i informacije. (A. T. P.)

- Izrada pozivnica, plakata i drugih popratnih promotivnih materijala za sve muzejske izložbene projekte i manifestacije te njihova distribucija. (A. T. P., G. I)

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Ukupan broj posjetitelja u 2024. godini je 14.112

(Tablice posjećenosti na kraju dokumenta)

15. FINACIJE

15.1.	Izvori financiranja u %	Iznos EUR	Udio u %
	Ukupno prihodi	3.190.248,87	
	Ministarstvo kulture i medija	3.111.730,48	97,54
	Grad Metković (JLPRS)	3.756,00	0,12
	Vlastiti prihodi	74.762,39	2,34
	Od ukupnih prihoda Ministarstva kulture i medija u iznosu od 3.111.730,48 EUR utrošeno je:	3.111.730,48	Udio u %
	Rashodi za zaposlene	276.266,61	8,88
	Materijalni rashodi	23.881,06	0,77
	Rashodi za usluge	86.705,44	2,79
	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	2.006,75	0,06
	Financijski rashodi	717,28	0,02
	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	22.524,27	0,72
	Poslovni objekti	2.699.629,07	86,76
15.2.	Investicije	Iznos EUR	Udio u %
	Investicije ukupno	2.699.629,07	
	Ministarstvo kulture i medija	2.699.629,07	100%

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

- Tijekom godine muzejski programi su uspješno prijavljeni za sufinanciranje na javne pozive za potrebe u kulturi Ministarstva kulture i medija, Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Metkovića te su svi u cijelosti odrađeni. (T. G., K. B.)
- Tijekom godine održane su četiri sjednice Upravnog vijeća AMN (7. sjednica 30. siječnja; 8. sjednica 30. srpnja; 9. sjednica 9. rujna i 10. sjednica 23. prosinca) u sastavu predsjednik dr. sc. Ivan Alduk, potpredsjednik dr. sc. Domagoj Perkić, Zrinka Mioč, prof., Konstanta Bukovac i Maja Bebić. Na svim sjednicama sudjelovao je i ravnatelj ustanove. Na tri sjednice (osim 9. sjednice) pozvana i sudjelovala je Mladenka Cvitković, Savjetnik (za računovodstveno - knjigovodstvene poslove AMN). Tijekom godine upućena su putem e-maila šest očitovanja (1 – Očitovanje *Izvršenje financijskog plana za 2023.*, Poziv: 26. ožujka 2024.; 2 – Očitovanje *Godišnje izvješće o radu Arheološkog muzeja Naroni za 2023.*, Poziv: 2. travnja 2024.; 3 – Očitovanje *Rebalans*, Poziv: 22. kolovoza 2024.; 4 – Očitovanje *Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada te sistematizaciji radnih mjesta u Arheološkom muzeju Naroni*, Poziv: 16. listopada 2024.; 5 - Očitovanje *II Aneks Okvirnog sporazuma*, Poziv 17. listopada 2024.; 6 - Očitovanje *Financijski plan AMN 2025. - 2027.*; Poziv 4. studenog 2024. Tijekom godine UV AMN je usvojilo: Godišnje financijsko izvješće o radu Arheološkog muzeja Naroni za 2023. i pripadajuću odluku, Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave Arheološkog muzeja Naroni, Godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana za 2023., Godišnje izvješće o radu Arheološkog muzeja Naroni za 2023. godinu, Plan programske djelatnosti Arheološkog muzeja Naroni za 2025. godinu, Polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana za 2024., Odluku o odobrenju supotpisivanja putnih naloga ravnatelja ustanove; Odluku o usvajanju izvršenja financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna za prvo polugodište 2024. godine, Odluku o raspisivanju natječaja za ravnatelja ustanove, Rebalans financijskog plana Arheološkog muzeja Naroni za 2024. - 1, Odluke o usvajanju prijedloga rebalansa za 2024. godinu, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada te sistematizacije radnih mjesta u Arheološkom muzeju Naroni , II Aneks Okvirnog sporazuma za izgradnju zgrade Lapidarija Arheološkog muzeja Naroni, Financijski plan Arheološkog muzeja

Narona za 2025. - 2027., i pripadno mu Obrazloženje, Financijski plan Arheološkog muzeja Narona za 2025. (T. G., K. B., M. B., M. C.)

- Tijekom godine redovito su upućivani zahtjevi za isplatu sredstava iz državnog proračuna odnosno financijskog plana radi financiranja redovne i programske djelatnosti muzeja te je redovito tijekom godine putem Informacijskog sustava za evidencijske temeljnice dostavljao izvještaje o ostvarenim prihodima te njihovoj potrošnji kroz rashode. (M. C.)
- Održana su dvije sjednice Stručnog vijeća AMN (3. svibnja i 30. srpnja) svih stručnih djelatnika AMN za koju je sastavljeni urudžbirani zapisnici. (T. G., K. B., S. V., I. G., M. B.)
- Održana je prva sjednica Povjerenstva za stjecanje građe AMN (16. srpnja). (T. G., K. B., S. V., M. B.)
- Tijekom godine održano je devet neslužbenih sastanka svih djelatnika AMN (3. siječnja, 8. veljače, 6. ožujka, 10. travnja, 8. svibnja, 19. srpnja, 16. listopada, 13. studenog, 11. prosinca) za koje su sastavljene promemorije. (T. G., K. B., S. V., I. B., M. B., M. C., A. T. P., I. G., I. Ž.)
- Tijekom godine održano je pet koordinacije vezano uz izgradnju nove zgrade AMN: 9. koordinacija (16. veljače), 10. koordinacija (7. lipnja), 11. koordinacija (4. srpnja), 12. koordinacija (3. listopada), 13. koordinacija (13. prosinca). S tvrtkom ING-GRAD d.o.o. iz Zagreba potpisan je II. Aneks Okvirnog sporazuma za izgradnju nove zgrade Lapidarija AMN (29. listopada).
- Intrados projekt d. o. o. Ugovor o obavljanju usluge stručnog nadzora nad izvođenjem stručnog nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji nove zgrade Lapidarija AMN na k. č. 438/127 k. o. Vid (19. svibnja). (T. G.)
- Tijekom godine provedena su četiri poziva vezana uz jednostavnu nabavu, a dva su vezana uz Lapidarij Arheološkog muzeja Narona. Upućen je jedan poziv za dostavu ponuda u postupku jednostavne nabave (žurni postupak) za *Usluge stručnog nadzora na izgradnji nove zgrade Lapidarija Arheološkog muzeja Narona na k. č. 438/127 k. o. Vid za 2023. godinu* koji je uspješno proveden. (T. G., M. B.)
- Nadzor na izgradnji nove zgrade provela je tvrtka Intrados projekt d. o. o. na temelju narudžbenice 84-K/23 od 29. kolovoza, narudžbenice 129-K/23 od 22. prosinca i narudžbenice 130-K/23 od 29. prosinca 2023. godine. (T. G., A. T. P.)
- Sklopljen je VIII. Ugovor za izgradnju nove zgrade Lapidarija Arheološkog muzeja Narona s tvrtkom ING-GRAD d. o. o. (14. veljače)

- Odlukom o imenovanju stručnog povjerenstva započelo je pokretanje postupka jednostavne nabave - ograničeno prikupljanje ponuda (KLASA: 611-05/24-04/4, UR:BROJ: 2117-10-5-24-103) koje je uspješno završeno sklapanjem *Ugovora o obavljanju usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova na strojarskim i elektro instalacijama na izgradnji nove zgrade Lapidarija Arheološkog muzeja Narona na k.č. 438/127 k.o. Vid u 2024. s tvrtkom DUB_ING FLIES k.d. Zagreb (22. veljače).*
Sukladno članku 24. stavku q) Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave AMN (KLASA:611-05/24-01/3, Ur.BROJ: 2117-10-5-24-60 od 29. 01. 2024) uspješno je dovršen postupak izravnog ugovaranja sklapanjem *Ugovora o obavljanju usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji nove zgrade Lapidarija Arheološkog muzeja Narona na k. č. 438/127 k.o. Vid u 2024 s tvrtkom Intrados projekt d.o.o. (22. veljače).*
- U program COP redovito se na mjesečnoj bazi obračunavala isplata plaće i putnih troškova sukladno dostavljenoj prisutnost na poslu za svakog djelatnika. Također je isplaćen regres, božićnica te darovi za djecu do 15 godina, jubilara nagrada za jednog djelatnika. (M. C., M. B.)
- Od 9. prosinca je na mjesečnoj bazi vođena prisutnost na poslu (neradni dani, godišnji odmori, poslovni put i dr.) te evidencija putnih troškova dolaska na posao za jednog pripravnika koji je putem mjera Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i nadležnog Ministarstva kulture i medija u skladu s Planom prijama za zapošljavanje pripravnika u sektoru kulture za 2024. na radnom mjestu kustos na godinu dana (prosinac 2024.). (M. B.)
- Tijekom godine u urudžbeni zapisnik Muzeja, zaprimljeno je i upisano 585 dokumenta. Zaključena su ukupno 63 ugovora s različitim poslovnim subjektima, te su sklopljena dva ugovora o radu na neodređeno - za radno mjesto višeg kustosa ustanove s Konstantom Bukovac i za radno mjesto konzervator-restaurator s Ivanom Gnječom (početak rada 1. ožujka 2024.), jedan ugovor o radu na određeno radno vrijeme - za radno mjesto kustos-pripravnik s Ivanom Žužulom (početak rada 9. prosinca 2024.) kao i jedanaest aneksa ugovora o radu (8 na neodređeno radno vrijeme i 3 na određeno radno vrijeme). (M. B.)
- U službeni knjigu primljene pošte Muzeja ušlo je 875 dokumenata, dopisa, ponuda, računa, paketa i dr. te je s istim brojem 31. prosinca 2024. i zaključena knjiga primljene pošte. (M. B.)

- Interna knjiga dostave s Savjetnikom (za računovodstveno - knjigovodstvene poslove AMN) je zaključena, a zadnji upisani broj je 77 na dan 31. prosinca 2024. godine. (M. B.)
- Tijekom godine uredno je vođena dokumentacija vezana uz službena putovanja (dnevni ili višednevni nalozi) za naše djelatnike te vanjske suradnike, zaključno s 31. prosinca 2024. godine s rednim brojem 83. i za iniciranja i odobrenja službenog putovanja, te za putne naloge. (M. B.)
- AMN je u 2024. godini objavio dva natječaja: za *Ravnatelja ustanove* 30. srpnja objavljen u NN 94/2024 (završen 24. kolovoza) i za kustosa - pripravnika 4. studenog (završen 11. studenog) (M. B.)
- Najnovije muzejske publikacije i plakati su bili izloženi na *43. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija* na Interliberu, od 12. do 17. studenog 2024. Osnovni podaci o publicističkoj djelatnosti muzeja su objavljeni u popratnom katalogu. (K. B.)
- U studenom i prosincu u poliklinici Petrović u Vrgorcu svih 8 djelatnika AMN je obavilo sistematski pregled. (M. B.)
- U ožujku cjelodnevno zajedničko druženje djelatnika (team building) te posjet Arheološkom muzeju u Splitu i razgledavanje izložbe *Memento mori* uz stručno vodstvo kustosice Vesne Matić. (T. G.)
- Radi sigurnosti posjetitelja u listopadu je podignuta metalna ograda uz mozaik pod staklom na vanjskoj terasi. Radove je izvršila tvrtka Metal Primorac j. d. o. o. iz Metkovića. (K. B.)
- Zbog iznimno velike količine oborina dana 25. 2. došlo je do poplave u stalnom postavu muzeja i na recepciji. Nakon brze intervencije muzejskih djelatnika voda je uklonjena iz muzeja, a potom je prostor muzeja bilo potrebno isušiti. Posuđen je isušivač od Crvenog križa Ploče. Nakon nabave muzejskog isušivača isti je vraćen 19. 3. Isušivanje je trajalo tri mjeseca. Zbog brze intervencije i isušivanja nije bilo posljedica po muzejsku građu i veće štete u prostoru. (T. G., K. B., M. B., I. B.)
- U studenom je evidentiran pri redovnom servisu kvar na velikoj pumpi sprinkler sustava koji je interventno uklonjen. (I. B.)

Vid, 16. travnja 2025. godine.

Klasa: 611-05/24-02/7

URBROJ: 2117-10-5-25-197

Prilozi

1. Prilog 1. – tablica posjećenost Arheološkog muzeja Naronu u 2024. godini

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji ispod tablice)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	982	102	77		1.084		100	559	98		1.084
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)	2.435				2.435			318	18		2.435
GRUPE - odrasli (broj osoba)	900				900					0	900
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	97				97					0	97
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	5.115				5.115			60			5.115
GRUPE - srednja škola(broj osoba)	374				374					0	374
GRUPE - studenti (broj osoba)	287				287					0	287
OSOBE S INVALIDITETOM (broj osoba)	62				62					0	62
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	864				864					0	864
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	2.894				2.894					0	2.894
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)					0			937	116	1.053	1.053
UKUPNO:	14.010	102	77	0	14.112	0	100	937	116	0	14.112

2. Prilog 2. – tablica online posjećenosti Arheološkog muzeja Naronu u 2024. godini

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2024. godini - mrežne stranice								
	Online zbirke	Virtualne/online izložbe	Virtualne ture kroz muzej	Online edukativni programi (radionice, predavanja i sl.)	Online događanja uživo (otvorenja, vodstva i sl.)	Newsletter	Ostalo (upisati)	Ukupno
Mrežne stranice muzeja (upisati broj pojedinačnih posjeta)								
Ukupno								1.727,37

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2024. godini - društvene mreže i video kanali						
	Broj pregleda	Broj pratitelja	Broj lajkova	Broj komentara	Broj dijeljenja sadržaja	Ukupno
Facebook	27.386	4.100	889	63	31	32.469
Instagram	66.927	119	3.795	55	41	70.937
Twitter	0	0	0	0	0	0
TikTok	0	0	0	0	0	0
Ostalo – društvene mreže (upisati koja)						
YouTube						
Vimeo						
Ostalo – video kanali (upisati koji)						
Ukupno	94.313	4.219	4.684	118	72	103.406